Guvernul României

Norma metodologică de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Colegiului Psihologilor din România din 14.07.2005

Parte integrantă din Hotărâre 788/2005
În vigoare de la 09 august 2005
Consolidarea din data de **02 mai 2024** are la bază publicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 721 din 09 august 2005
Include modificările aduse prin următoarele acte: HG 215/2013.
Ultimul amendament în 14 mai 2013.

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

Art. 1. - Prezentele norme metodologice, denumite în continuare norme, reglementează punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Colegiului Psihologilor din România, denumită în continuare lege.

Art. 2. - Prin psiholog cu drept de liberă practică, denumit în continuare psiholog, se înţelege persoanele prevăzute la art. 2 alin. (1) din lege care au absolvit o instituţie de învăţământ superior cu diplomă de licenţă în psihologie sau asimilată şi desfăşoară, potrivit atestărilor dobândite, tipurile de activităţi enumerate la art. 5 din lege.

Art. 3. - Prin diplomă de licenţă asimilată, în sensul art. 2 alin. (2) din lege, se înţelege:

a) actele emise de instituţiile de învăţământ superior care atestă absolvirea, până în anul 1990 inclusiv, a unei facultăţi de filosofie, filosofie-istorie sau din domeniul ştiinţelor socioumane;

b) diplomele şi diplomele de licenţă eliberate de o instituţie de învăţământ superior acreditată, începând cu anul 1991, pentru una dintre specializările: psihosociologie, psihopedagogie specială şi psihologie, în condiţiile dublei specializări.

Art. 4. - Pentru a fi atestate ca psiholog persoanele aflate în situaţia prevăzută la art. 3 lit. a) trebuie să îndeplinească, cumulativ, şi condiţia desfăşurării unor activităţi prevăzute la art. 5 din lege pe o perioadă de minimum 10 ani, dovedită prin documente legalizate.

Art. 5. - Absolvenţii facultăţilor din domeniul sociopsihopedagogie după anul 1991, care la data intrării în vigoare a legii exercitau legal funcţia de psiholog, dovedită cu documente legalizate, pot solicita atestatul de liberă practică urmând procedurile specifice de atestare stabilite prin prezentele norme.

Art. 6. - În exercitarea profesiei şi în legătură cu aceasta, psihologul este independent profesional şi nu poate fi supus nici unei îngrădiri sau presiuni de orice tip, fiind protejat de lege împotriva acestora.

Art. 7. - (1) Prin independenţa profesională a psihologului este garantată exercitarea activităţilor prevăzute la art. 5 din lege, potrivit competenţelor pentru care a fost atestat, fără nici o ingerinţă în ceea ce priveşte aplicarea cunoştinţelor sale profesionale, cu respectarea Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică şi a legilor în vigoare.

(2) Independenţa profesională în exercitarea actului psihologic conferă, potrivit legii, dreptul de iniţiativă şi decizie, cu asumarea integrală a răspunderii pentru calitatea acestuia.

Art. 8. - (1) În situaţia în care tipurile de activităţi prevăzute la art. 5 din lege, toate sau unele dintre acestea, sunt desfăşurate în echipă, răspunderea pentru actele psihologice aparţine psihologului coordonator al echipei şi psihologului care desfăşoară direct actul psihologic.

(2) În situaţiile în care coordonatorul echipei nu este psiholog, răspunderea pentru actele psihologice revine psihologului care desfăşoară direct actul psihologic.

Art. 9. - (1) Psihologul este obligat să păstreze confidenţialitatea în legătură cu faptele şi informaţiile despre care a luat cunoştinţă în exercitarea atribuţiilor profesionale, fiind interzisă utilizarea în interes personal sau în beneficiul unui terţ a informaţiilor dobândite în exercitarea actului psihologic.

(2) Rezultatele evaluărilor psihologice pot fi prezentate unei terţe persoane numai cu acordul persoanei evaluate şi cuprind informaţii relevante în raport cu scopul urmărit, fără a se motiva concluziile, potrivit prevederilor Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

(3) În situaţiile în care, potrivit legii, psihologul este obligat să dezvăluie aspecte cuprinse în confidenţialitatea actului psihologic, aceasta nu constituie o abatere.

(4) Confidenţialitatea actului psihologic persistă şi după încheierea relaţiilor profesionale cu beneficiarul.

(5) Psihologul răspunde disciplinar pentru încălcarea confidenţialităţii actului psihologic, potrivit Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică şi Codului de procedură disciplinară.

CAPITOLUL II
Dobândirea dreptului de liberă practică

Art. 10. - Obţinerea atestatului de liberă practică în oricare dintre formele prevăzute la art. 10 din lege presupune parcurgerea următoarelor etape, a căror succesiune este obligatorie:

a) depunerea dosarului la Comitetul filialei de care aparţine solicitantul, verificarea conţinutului şi conformităţii şi înaintarea acestuia la Comitetul director;
b) analizarea dosarului de către comisia aplicativă, potrivit procedurilor specifice fiecărei comisii, reglementate prin prezentele norme;
c) parcurgerea de către psihologul solicitant a procedurilor specifice fiecărei comisii aplicative;
d) susţinerea de către preşedintele comisiei aplicative, în cadrul Comitetului director, a propunerii de eliberare/neeliberare a atestatului în domeniul de specializare solicitat;
e) eliberarea de către Comitetul director a atestatului de psiholog cu drept de liberă practică, în situaţia în care sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege, de prezentele norme şi de documentele aprobate de Convenţia Naţională a Psihologilor din România.
Art. 11. - (1) Dosarul pentru obţinerea atestatului de liberă practică trebuie să cuprindă:
a) cerere-tip adresată Comitetului director;
b) copie de pe actul de identitate;
c) copii legalizate de pe actele de studii şi anexele acestora;
d) certificat de cazier judiciar;
e) copie de pe certificatul de căsătorie sau de pe hotărârea judecătorească definitivă şi irevocabilă de divorţ, după caz;
f) certificat medical eliberat în condiţiile legii;
g) copii legalizate de pe documente care atestă absolvirea unor stagii, cursuri de specializare şi alte forme de perfecţionare;
h) copii legalizate de pe carnetul de muncă ori contractul individual de muncă, iar pentru psihologii din structurile apărării, ordinii publice şi siguranţei naţionale, adeverinţe care să ateste vechimea în muncă şi în specialitate;
i) extras din fişa postului - numai pentru obţinerea atestatului de liberă practică în condiţiile art. 13 lit. b);
j) curriculum vitae şi lista manifestărilor ştiinţifice la care a participat, a comunicărilor ştiinţifice prezentate, a articolelor şi cărţilor de specialitate publicate;
k) dovada achitării taxelor necesare acoperirii costurilor atestării profesionale.
Art. 12. - (1) După primirea dosarului şi verificarea conformităţii acestuia, Comitetul filialei îl transmite, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la depunere, la secretariatul Comitetului director.
(2) Prin conformitate în sensul alin. (1) se înţelege verificarea existenţei în dosar a documentelor prevăzute la art. 11.
(3) Secretariatul Comitetului director înregistrează dosarul şi comunică solicitantului data când a fost programat pentru susţinerea procedurilor de atestare în faţa comisiei aplicative competente.
Art. 13. - (1) Atestatul de psiholog cu drept de liberă practică se poate obţine în baza:
a) formării profesionale conform standardelor stabilite prin hotărâre de către Comitetul director;

b) experienţei profesionale dovedite.

(2) Comisiile aplicative stabilesc criteriile de accedere în fiecare dintre cele două modalităţi de obţinere a atestatului.

Art. 14. - În exercitarea profesiei de psiholog sunt recunoscute trei trepte de specializare:

a) psiholog practicant;

b) psiholog specialist;

c) psiholog principal.

Art. 15. - (1) Comisia de psihologie clinică şi psihoterapie desfăşoară proceduri şi activităţi specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialităţi:

a) psihologie clinică;

b) consiliere psihologică;

c) psihoterapie.

(2) Competenţa în specialitatea psihoterapie poate fi dobândită şi de absolvenţi ai facultăţilor de medicină generală (medicii psihiatri), asistenţă socială, filosofie, pedagogie, teologie, cu condiţia completării studiilor universitare cu un pachet de discipline de specialitate stabilit prin hotărâre a Comitetului director, precum şi formării complementare potrivit cerinţelor prevăzute de prezentele norme.

(3) Psihologul atestat în specialitatea psihoterapie are şi toate competenţele psihologului atestat în specialitatea consiliere psihologică, pe trepte similare de specializare.

Art. 16. - Comisia de psihologia muncii, transporturilor şi serviciilor desfăşoară proceduri şi activităţi specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialităţi:

a) psihologia muncii şi organizaţională;

b) psihologia transporturilor;

c) psihologia aplicată în servicii.

Art. 17. - Comisia de psihologie educaţională, consiliere şcolară şi vocaţională desfăşoară proceduri şi activităţi specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialităţi:

a) psihologie educaţională, consiliere şcolară şi vocaţională;

b) psihopedagogie specială.

(2) Dreptul de liberă practică în specialitatea psihopedagogie specială poate fi dobândit şi de către persoanele care au absolvit o instituţie de învăţământ superior de specialitate, având diploma de licenţă cu specializarea psihopedagogie specială.

14/05/2013 - alineatul a fost introdus prin Hotărâre 215/2013.

Art. 18. - (1) Comisia de psihologie pentru apărare, ordine publică şi siguranţă naţională desfăşoară proceduri şi activităţi specifice de evaluare în vederea atestării dreptului de liberă practică al psihologilor în următoarele specialităţi:

a) psihologie aplicată în domeniul securităţii naţionale;
b) psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf.
(2) Competenţa în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf poate fi obţinută şi de către absolvenţii facultăţilor de drept, cu condiţia completării studiilor universitare cu un pachet de discipline de specialitate stabilit prin hotărâre a Comitetului director, precum şi formării complementare potrivit cerinţelor prezentelor norme.
(3) Psihologul atestat în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securităţii naţionale are şi toate competenţele psihologului atestat în specialitatea psihologia muncii şi organizaţională, pe trepte similare de specializare.
Art. 19. - Competenţele psihologilor pe treptele de specializare prevăzute la art. 14 şi pentru fiecare specialitate se stabilesc prin hotărâre a Comitetului director, la propunerea fiecărei comisii aplicative.
Art. 20. - Competenţele psihologilor se obţin prin programe universitare la nivel de licenţă, masterat sau doctorat şi prin programe de formare complementară organizate în condiţiile stabilite prin prezentele norme.
Art. 21. - În vederea obţinerii atestatului de psiholog în fiecare treaptă de specializare candidatul va prezenta Comitetului filialei un dosar care va conţine documentele prevăzute la art. 11.
Art. 22. - Condiţiile de obţinere a atestatului de liberă practică prin cele două modalităţi prevăzute la art. 13 alin. (1) se stabilesc la propunerea fiecărei comisii aplicative prin hotărâre a Comitetului director.
Art. 23. - Trecerea psihologilor în trepte de specializare superioare se poate realiza la solicitare, după minimum 5 ani de exercitare a profesiei, dacă sunt îndeplinite şi celelalte condiţii de formare profesională stabilite de fiecare comisie aplicativă.
Art. 24. - Obţinerea atestatului de liberă practică prin procedurile specifice Comisiei de psihologie pentru apărare, ordine publică şi siguranţă naţională este obligatorie pentru:
a) psihologii care desfăşoară unele sau toate activităţile prevăzute la art. 5 din lege în ministerele şi instituţiile cu atribuţii în domeniul apărării, ordinii publice şi siguranţei naţionale;
b) psihologii care, în condiţiile legii, avizează psihologic persoanele care solicită permis de armă;
c) persoanele care desfăşoară activităţi de evaluare a comportamentului simulat prin tehnica poligraf.
Art. 25. - Membrii Comisiei de psihologie pentru apărare, ordine publică şi siguranţă naţională trebuie să deţină autorizaţie de acces la informaţii clasificate de nivel strict secret, eliberată de instituţiile abilitate, potrivit legii.
Art. 26. - Controlul profesional, metodologic şi deontologic pentru psihologii care îşi desfăşoară activitatea în instituţiile din domeniul siguranţei naţionale se realizează numai de către membrii comisiei aplicative de specialitate.
Art. 27. - (1) Comisia aplicativă competentă analizează documentele din dosarul de atestare şi decide admiterea dosarului în baza îndeplinirii condiţiilor de studii, respectiv a disciplinelor obligatorii prevăzute în procedurile specifice fiecăreia.

(2) În cazul neîndeplinirii condiţiilor prevăzute la alin. (1), preşedintele comisiei propune Comitetului director neeliberarea atestatului solicitat.

Art. 28. - Comitetul director, după parcurgerea etapelor obligatorii prevăzute în prezentele norme, după caz, eliberează solicitantului, în termen de 30 de zile de la data înregistrării dosarului la secretariatul Comitetului director, atestatul de liberă practică sau adresa de comunicare a respingerii acordării atestatului.

Art. 29. - Persoanele nemulţumite de rezultatul atestării pot depune la secretariatul Comitetului director o contestaţie în termen de 10 zile de la data comunicării.

Art. 30. - În termen de 30 de zile de la data înregistrării, conducerea operativă a Colegiului Psihologilor din România va analiza contestaţia depusă şi, prin grija secretariatului, va comunica modul de soluţionare a acesteia.

Art. 31. - După eliberarea atestatului, secretariatul Comitetului director va asigura înscrierea psihologului în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România şi alocarea codului personal.

Art. 32. - Parafa profesională individuală va cuprinde în mod obligatoriu următoarele elemente:

a) numele şi prenumele psihologului;

b) codul personal, format din 5 cifre, alocat în ordinea înscrierii în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România, partea I, cod ce nu va mai putea fi realocat;

c) treapta de specializare;

d) domeniul de specializare potrivit atestatului.

Art. 33. - Atestatele de liberă practică emise sunt în regim individual şi se trec în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România, partea I.

Art. 34. - (1) Dosarul persoanei atestate se arhivează la secretariatul Comitetului director, potrivit prevederilor legale.

(2) Dosarele persoanelor cărora nu li s-a acordat atestatul se restituie acestora, iar pentru o nouă solicitare de atestare psihologul va relua procedurile stabilite de prezentele norme.

(3) Pentru obţinerea atestatului în altă specialitate sau în altă treaptă de specializare dosarul prevăzut la alin. (1) se completează numai cu actele şi documentele necesare.

Art. 35. - Persoanele prevăzute la art. 8 alin. (2) şi (3) din lege beneficiază de recunoaşterea documentelor de calificare profesională în conformitate cu Legea nr. 200/2004 privind recunoaşterea diplomelor şi calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România. Dobândirea dreptului de liberă practică, pentru cei care se stabilesc în România, se face în conformitate cu procedura aplicabilă psihologilor români, potrivit prezentelor norme. Autoritatea de recunoaştere a calificării profesionale obţinute în Uniunea Europeană şi Spaţiul Economic European pentru cetăţenii statelor membre este Colegiul Psihologilor din România.

Art. 36. - (1) Persoanele prevăzute la art. 8 alin. (3) din lege sunt exceptate de la procedura atestării reglementată prin prezentele norme, precum şi de la obligativitatea înscrierii în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România sau de la plata unor taxe administrative.
(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) au obligaţia de a face o declaraţie, autentificată de un notar public, referitoare la serviciile psihologice pe care le vor presta pe teritoriul României, precum şi la perioada prestării acestor servicii, pe care o vor depune la Comitetul director.
(3) Documentele prevăzute la alin. (2) vor fi însoţite de copii legalizate, traduse în limba română, ale documentelor care atestă competenţele profesionale, în domeniul psihologiei, eliberate în ţara de origine.
(4) În urma analizării dosarului cu documentele prevăzute la alin. (2) şi (3) de către conducerea operativă a Colegiului Psihologilor din România, potrivit art. 40 din lege, preşedintele acestuia va elibera autorizaţia provizorie de prestare a serviciilor psihologice pentru perioada şi activităţile solicitate prin cerere.
(5) Pentru persoanele prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. c) din lege, autoritatea de recunoaştere a studiilor efectuate şi a documentelor de calificare în profesia de psiholog este Ministerul Educaţiei şi Cercetării.
Art. 37. - Potrivit art. 38 din lege comisiile aplicative elaborează norme şi proceduri de control şi supervizare profesională în domeniile proprii aprobate de către Consiliul Colegiului Psihologilor din România.
Art. 38. - (1) Supervizarea profesională este activitatea formativă specifică profesiei de psiholog prin care se asigură managementul calităţii actului psihologic.
(2) Comitetul director, prin comisiile aplicative, stabileşte procedurile de supervizare şi de formare a psihologilor cu drept de supervizare.
(3) Psihologii principali pot superviza psihologii specialişti şi psihologii practicanţi, iar psihologii specialişti pot superviza psihologii practicanţi conform procedurilor stabilite de fiecare comisie aplicativă.
(4) Pentru a putea desfăşura activităţi de supervizare profesională psihologul care solicită atestarea potrivit art. 10 lit. c) din lege, pe lângă documentele prevăzute la art. 11, trebuie să îndeplinească şi criteriile de competenţă şi experienţă profesională stabilite prin procedurile specifice fiecărei comisii aplicative.
Art. 39. - (1) Controlul şi supravegherea exercitării profesiei de psiholog se realizează de către membrii Comitetului director în conformitate cu procedurile stabilite prin hotărâre a Consiliului Colegiului Psihologilor din România.
(2) Comitetul fiecărei filiale teritoriale controlează activitatea profesională a membrilor Colegiului Psihologilor din România din zona de responsabilitate, în limitele mandatului dat de Comitetul director.

Art. 40. - Pregătirea persoanelor cu atribuţii de control se face prin susţinerea unor instructaje periodice desfăşurate la sediul Comitetului director sub coordonarea persoanelor desemnate prin dispoziţie scrisă a preşedintelui acestuia.

Art. 41. - Controlul pe bază de mandat al Comitetului director acordat Comitetului filialei se efectuează în următoarele cazuri:

a) sesizări ale psihologilor din teritoriu;

b) reclamaţii ale beneficiarilor serviciilor psihologice.

Art. 42. - Reclamaţia primită la Comitetul director este analizată şi soluţionată potrivit reglementărilor Codului de procedură disciplinară aprobat de Convenţia Naţională a Psihologilor din România.

Art. 43. - Furnizarea serviciilor psihologice se realizează prin: cabinete psihologice individuale, cabinete psihologice asociate, societăţi civile profesionale sau în temeiul unor contracte individuale de muncă, potrivit legii.

Art. 44. - Angajatorii au obligaţia de a sprijini procesul de formare profesională continuă a psihologilor.

Art. 45. - Comitetul director, prin comisiile sale, avizează profesional formele de pregătire continuă a psihologilor.

Art. 46. - În scopul asigurării secretului profesional, actele, lucrările şi înregistrările cu caracter profesional aflate asupra psihologului ori la locul unde acesta îşi exercită profesia sunt inviolabile, potrivit legii.

Art. 47. - (1) Probele psihologice aplicate, rezultatele acestora, însemnările şi înregistrările se păstrează în condiţii de siguranţă o perioadă de cel puţin 10 ani de la încheierea relaţiilor profesionale, dacă prin alte prevederi legale nu este prevăzut un termen mai mare.

(2) La expirarea termenului prevăzut la alin. (1), probele psihologice aplicate, rezultatele acestora, însemnările şi înregistrările se distrug în totalitate potrivit prevederilor legale.

Art. 48. - Responsabilitatea pentru păstrarea probelor psihologice aplicate, a rezultatelor acestora, a însemnărilor şi înregistrărilor revine psihologilor şi, după caz, angajatorilor.

Art. 49. - (1) Psihologul se poate asigura pentru răspunderea profesională, în condiţiile legii.

(2) Prin răspundere profesională se înţelege acoperirea daunelor efective suferite de beneficiar şi rezultate din exercitarea profesiei cu nerespectarea prevederilor legii, ale prezentelor norme şi ale Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

CAPITOLUL III
Dispoziţii finale

Art. 50. - La propunerea Comitetului director, Ministerul Educaţiei şi Cercetării poate emite ordine în sprijinul reglementării unor aspecte ale desfăşurării activităţii de psiholog cu drept de liberă practică.

Art. 51. - (1) Preşedintele Comitetului director este abilitat să emită dispoziţii, iar Comitetul director are dreptul de a adopta hotărâri obligatorii pentru aplicarea unitară şi detalierea dispoziţiilor legii, ale prezentelor norme, precum şi ale altor acte normative ulterioare emise potrivit art. 50.

(2) Dispoziţiile şi hotărârile cu caracter normativ vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit legii.

Art. 52. - (1) Cursurile complementare de specializare în domeniul psihologiei, altele decât cele universitare, se organizează numai sub egida şi cu avizul Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România.

(2) Valoarea creditelor privind formarea profesională continuă se stabileşte, la propunerea comisiilor aplicative, prin dispoziţie scrisă a preşedintelui Comitetului director.

Art. 53. - Spaţiile necesare desfăşurării activităţilor prevăzute la art. 5 din lege, precum şi dotările aferente sunt stabilite, pentru fiecare formă de exercitare a profesiei de psiholog, prin hotărâri ale Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România.

Art. 54. - Cotizaţia anuală şi nivelul taxelor necesare acoperirii costurilor de atestare şi a altor servicii prestate se aprobă prin hotărâre a Consiliului Colegiului Psihologilor din România.

Art. 55. - Spaţiile necesare desfăşurării activităţii structurilor de conducere ale Colegiului Psihologilor din România şi ale filialelor teritoriale ale acestuia se asigură, potrivit legii, de Regia Autonomă "Administraţia Patrimoniului Protocolului de Stat".

Art. 56. - (1) Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România este organizat în două părţi:

a) partea I - evidenţa psihologilor;

b) partea a II-a - evidenţa formelor de exercitare a profesiei de psiholog.

(2) Responsabilitatea gestionării şi actualizării registrului revine secretariatului Comitetului director.

Art. 57. - Documentele care atestă dreptul de liberă practică, Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România şi timbrul sec se realizează, în condiţiile legii, de către Regia Autonomă "Monetăria Statului".